

Overweging 10 april 2016

Getuigenis afleggen

Lezingen: Jeremia 32, 36-41; Handelingen 5, 17-29; Lucas 24, 35-48.

De opstanding van Jezus is het ultieme teken van hoop op nieuw leven dat aan de wereld geschonken wordt. Pas wanneer de ogen van de leerlingen geopend worden voor de betekenis ervan, zijn zij in staat om dit teken te duiden voor de wereld en getuigenis af te leggen in woord en daad van dit nieuwe leven. Zodra zij beseffen dat de zending van Jezus bij hen is komen te liggen, nemen zij het onderricht ter hand en geschieden er veel genezingen door hun toedoen, zoals we lezen in Handelingen. Gods heilshandelen houdt niet op, maar gaat door. Voor mensen en door mensen. Als een zegen voor de wereld. Het gaat nu niet zozeer om de min of meer gehistoriseerde gebeurtenis van de opstanding van Jezus, maar om de actuele betekenis ervan voor de mensengeschiedenis. Dat wil zeggen: onze werkelijkheid staat, met de verrijzenis van Jezus, voortdurend in het teken van de opstanding. Ieder van ons moet erover nadenken wat dit voor het eigen leven en dat van de wereld betekent. Wanneer we ons verliezen in een discussie over de fysieke mogelijkheid of onmogelijkheid van de opstanding, gaat de betekenis ervan aan ons voorbij.

In het gebed van de dag voor de tweede zondag staat: geef ons de diepe zin te verstaan van het water waardoor wij zijn gereinigd, het bloed waardoor wij zijn verlost en de geest waardoor wij zijn herboren. Dit wordt genoemd in verband met het doorgronden van het Paasmysterie.

Op Goede Vrijdag zijn we besprenkeld met het bloed van Christus, teken van het levensverbond; met Pasen zijn we door de doop gegaan, de belofte van de overgang van sterfelijk leven naar een onvergankelijk bestaan, en we hebben de geest van Christus ontvangen die ons kracht geeft, troost en nieuwe mensen van ons maakt, herschapen naar het beeld van de nieuwe Adam.

Pasen betreft schepping en herschepping; bevrijding, doortocht en intocht. Dat is wat we ook telkens vieren in de eucharistie.

Geheel in het spoor van de leerlingen van het eerste uur zijn ook wij geroepen om de bevrijdende boodschap van het evangelie te verkondigen in woord en daad. Aanvankelijk waren de leerlingen gevangen in angst en durfden niet openlijk te spreken. Maar eenmaal bevrijd van die angst verkondigden zij met kracht en grote vrijmoedigheid de opstanding van Christus en zijn bevrijdende leer. Het verhaal uit de Handelingen van de apostelen is een soort klein pasen. Hier is het niet de steen die van het graf is weggerold, maar de deur van de gevangenis die voor hen wordt geopend. Het getuigenis laat zich niet opsluiten en monddood maken.

Er is Lucas veel aan gelegen de realiteit van de opstanding weer te geven. Jezus verschijnt temidden van zijn leerlingen. Dit is tastbaar en lichamelijk voorgesteld. Hij vraagt zelfs om voedsel. Hij is kortom geen fantoom, geen fantasie, maar werkelijk. Die werkelijke aanwezigheid van Jezus temidden van zijn leerlingen is wat wij ervaren wanneer wij samenkomen in zijn Naam en in de tekenen van zijn leven en dood, het gebroken en gedeelde brood en de vergoten wijn. Door Hem werkelijk, dat is waarachtig en werkzaam, in ons midden te weten worden we telkens opnieuw geïnspireerd en ontvangen steeds weer de opdracht om de boodschap van vergeving en verzoening in de wereld te brengen.

De leerlingen worden door Jezus benoemd tot getuigen. Niet als ooggetuigen van een

bepaalde gebeurtenis, maar als mensen die getuigenis afleggen van hun geloof, hun inzicht in het Christusmysterie en van de hoop die in hen leeft. Zij krijgen van Jezus de opdracht een boodschap van vergeving uit te dragen aan alle volken, geen enkele uitgezonderd, beginnend in Jeruzalem. Dit is het bijbels theologische Jeruzalem als stad van vrede. Het begin van deze zending ligt in de stad van God, de plaats waar Jezus zijn geest heeft gegeven, en is gericht op de stad van God als onze uiteindelijke bestemming. De hele wereld moet Jeruzalem worden, stad van vrede en woonplaats van de Allerhoogste. Een zeer ambitieus doel. Het heil van God, anders gezegd de liefde van God, betreft alle mensen. Dat is niet de uitdrukking van een bekeringsideaal, maar van een universele inclusieve betrokkenheid die niemand van het geluk wil uitsluiten.

Bij de profeet Jeremia staat het weer anders beschreven, maar het is dezelfde boodschap. Als voorwaarde om thuis te komen uit de ballingschap van de verstrooiing zegt de profeet dat God zijn volk één weg en één hart geeft. Eensgezind op weg naar Jeruzalem als visioen van vrede. De volken worden Gods volk wanneer zij in hun verscheidenheid, maar in die eenheid van gezindheid, op weg zijn naar wat ieder verlangt: te leven in vrede en gerustheid. Dat is een weg die toekomst heeft, omdat die ook hun kinderen en die na hen komen ten goede is.

Onze wereld wordt gekenmerkt door diepe verdeeldheid. Zelfs wanneer ik ervan overtuigd ben dat velen het goede willen en verlangen naar vrede, kunnen we zien dat staten en volken hun eigen weg gaan, ieder hun eigen belang nastreven. Binnen de termen van het rijk van God echter wordt het particuliere belang overstegen in het gemeenschappelijk belang dat tegelijk de vervulling is van ieders individuele belang. In het publieke domein worden moedeloos makende discussies gevoerd die niet eens gaan over dat waar het over zou moeten gaan. Electorale politiek heeft de conciliaire politiek en het democratisch proces van het zoeken naar het gemeenebest vervangen.

De enige weg die toekomst heeft, is een gezamenlijke weg. We moeten voor elkaar woorden van leven spreken. Niet elkaar vervloeken en van hoop beroven. Hoe moeilijk het ook is in een wereld die geregeerd wordt door vooroordelen en vijanddenken. We moeten elkaar in de eerste plaats als mensen blijven herkennen. De wereld opbouwen langs lijnen van menselijk verlangen naar heelheid. En als je wilt weten wat mensen ten diepste verlangen, moet je naar de kinderen in de vluchtelingenkampen kijken: spelen, zich veilig voelen, onbevangen kunnen zijn, dingen leren, ontplooiing, voldoende voedsel, vriendschap en geborgenheid.

Pasen zou voor ons een paradigma, dat is: een model en een methodiek kunnen zijn voor de vernieuwing van het aanschijn van de wereld. Pasen als de nieuwe morgen, een nieuw begin van schepping. Al het oude achter ons laten dat geen leven brengt, maar tweespalt en vernietiging. Zoeken naar nieuwe wegen om met onze problemen om te gaan. Afstand nemen van het denken in ik en jij, zij en wij. Beseffen dat we alleen samen verlost worden, alleen in eendracht het rijk van God kunnen binnengaan. Door de fundamentele eenheid van dat rijk kan daarvan niemand uitgesloten worden. Dit vraagt een beweging van vergeving en verzoening, en dat is dan ook precies de opdracht die uit het Pasen van de Heer voortvloeit. Onze menselijke werkelijkheid is immers gebroken, maar in Pasen wordt heelheid aangezegd, een beweging van leven in gang gezet. Dit kan niet zonder dat wij bruggen slaan over onze gebrokenheid en afgescheidenheid heen. Die bruggen heten vergeving en verzoening. Zij groeien van twee kanten naar elkaar toe. Door vergeving kan een proces van heelwording tot stand komen.

Als gelovige mensen moeten we het visioen van een verzoende wereld levend houden. We hebben de plicht ervan te getuigen om de wereld niet prijs te geven aan verdeeldheid en vernietiging. Om te helpen de wereld te verlossen tot wat deze moet zijn: bewoonbare aarde, oikoumene.

Ik weet best dat we niet zelf de wereld geheel kunnen verlossen. Maar we moeten wel de weg banen voor de Messias. Uitgaande van het eucharistisch Jeruzalem naar de wereld waarin wij leven met zijn verscheidenheid aan mensen en volken. De weg die wij banen en de weg waarlangs de Messias tot ons komt, zijn niet verschillende wegen. In beide gevallen is het weg waarlangs de wereld verlost wordt. Mogen wij in de wereld gaan als getuigen van vrede. Amen.